

Jeg tror, at man uden Overdrivelse kan sige, at alle, lige meget hvilket Standpunkt de end indtager overfor Spørgsmaalet om en Afvanding af Ringkøbing Fjord, maa erkende, at det var meget uheldigt, at man paa et saa løst Grundlag, som det i Virkeligheden var, paabegyndte Forsøgene ved Hvide Sande. Det manglede den Gang ikke paa advarende Røster, men de blev overhørt. Jeg føler mig overbevist om, at de Folk, der gennemførte Forsøget, gjorde det i den bedste Mening, idet de troede paa, at man derved var i Stand til at skabe et bedre Udløb for de Vandmasser, der nu en Gang skal føres fra Fjorden ud i Havet. Men Følgerne har været meget slemme. Der er allerede nu ofret paa Hvide Sande, og hvad dermed staar i Forbindelse, omtrent 2 Mill. Kr., og der kan ikke være Tvivl om, at hvilket Forslag man end tiltræder, vil det yderligere kræve flere Millioner Kroner. Alene i Erstatning er der, som det vil ses af Betænkningen, udredet ikke mindre end 229,000 Kr. til de skadelidte Beboere, og endda anser mange af dem sig for i højeste Grad forurettede og paastaar, at de ikke tilnærmelsesvis har faaet Erstatning for den Skade, der er overgaaet dem ved Oversvømmelser. En anden meget uheldig Følge er, at Befolkningen omkring Ringkøbing Fjord, der altid har været delt i 2 Partier, Sydpartiet og Nordpartiet, nu staar meget skarpt overfor hinanden. Udvalget har været derovre og set paa Forholdene og hørt paa Befolkningens Udtalelser, og det kunde ikke andet end gøre et nedslaaende Indtryk at mærke, i hvor høj Grad Befolkningen var delt. Sydpartiet betragtede Kanalen som en stor Uret, der var gjort overfor dem, medens Nordpartiet hævdede, at der ikke kunde skaffes ordentlige Afvandingsforhold, medmindre man bevarede Udløbet ved Hvide Sande. Tidligere var det navnlig Beboerne i Ringkøbing By, der ønskede at skaffe sig bedre Samfærdselsforhold og derfor krævede Adgang til Havet. Det var saaledes Tilfældet midt i forrige Aarhundrede, og Landboernes Interesser gjorde sig da ikke gældende i samme Grad som nu, men Landboerne modsatte sig dog den Gang, at der blev gjort et Forsøg paa at grave et Udløb fra Fjorden ved Hvide Sande.

I 1862 fremkom det første Forslag om at bygge en Afvandingssluse af samme Art som den, vi nu foreslaar. Dette Forslag blev fremsat af daværende Premierløjtnant Nyholm, men det blev ikke nær-

mere prøvet, der kom ikke noget ud af det. Og efter nogle Aars Forløb, da Banen langs Jyllands Vestkyst var gennemført, var Spørgsmaalet ikke saa brændende for Ringkøbing By som tidligere. Man havde nu faaet bedre Forbindelsesveje med Omverdenen og kunde derfor mere se bort fra Adgangen til Havet. Men allerede i 1881 fremkom der paa ny et Forslag om at afvande Ringkøbing Fjord ved Hjælp af en Sluse. Dette Forslag blev fremsat af Ingeniør P. V. Berg. Det kom heller ikke til Udførelse, men disse gentagne Forslag viser, at Tanken om at afvande Ringkøbing Fjord ved Hjælp af en Sluse ikke er ny. Det er altsaa for saa vidt ikke et nyt Forslag, Socialdemokraterne nu fremkommer med. Fremragende Ingeniører har for mange Aar siden haft saadanne Forslag fremme til Drøftelse, og jeg tror at kunne sige, at nu er saa godt som alle sagkyndige enige om, at det er muligt at afvande Ringkøbing Fjord ved Hjælp af en Sluse, og om, at naar Slusen en Gang er bygget, er der ingen Rimelighed for, at den vil blive brudt ned af Havet. Dette er derimod ikke Tilfældet med de Bygningsværker, der er opførte og tænkes opførte i Hvide Sande-Kanalen. Erfaringen har noksom godtgjort, at det i hvert Fald hidtil har været umuligt at sikre Kanalen ved de Moler, der er byggede fra Kanalens Sider ud i Løbet.

I 1897 blev der nedsat en Kommission, en meget sagkyndig Kommission, som skulde stille Forslag om at skaffe bedre Udløb for Ringkøbing Fjords Vande til Vesterhavet. Denne Kommission advarede bestemt imod at foretage en Gennemgravning af den smalle Klittange oppe ved Hvide Sande, i det hele ud for den aabne Fjord, men ikke desto mindre gik Ministeren for offentlige Arbejder i Rigsdagssamlingen 1906—07 med til uden nærmere Prøvelse at stille Forslag om at vove Forsøget, og Forsøget blev vovet, idet der Aaret efter blev givet en Bevilgning dertil paa Finansloven. Man vilde kun grave en lille Kanal, aabne et lille Løb for det mægtige Vesterhav. Man gravede kun 26 m i Bredden og 2½ m i Dybden, og naar man nu staar overfor nye Forsøg ved Hvide Sande, beder jeg ærede Medlemmer særlig have deres Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold. I Marts 1910 var Løbet gjort færdigt, og da havde det, som nævnt, en Bredde paa 26 m og en Dybde paa 2½ m. Men allerede i December 1911 var Kanalen udvidet til omtrent 300 m i Bredden og 10